

ЗМІСТ

Засідання сорок перше, вечірнє
(Четвер, 8 грудня 2016 року)

Відхилення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення стягнення в дохід держави необґрунтованих активів»	...4
Заяви:	
фракцій «Народний фронт» та Радикальної партії Олега Ляшка	...35
фракції Радикальної партії Олега Ляшка та групи «Воля народу»	...50
Голосування щодо внесення змін до календарного плану проведення п'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання	...37
Прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо державної підтримки вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції»	...37
Голосування щодо включення до порядку денного проектів законів	...47, 48

Включення до порядку денного сесії проекту Закону
«Про внесення змін до Закону України
«Про Державний бюджет України на 2016 рік»
щодо збільшення обсягу субвенцій місцевим
бюджетам» ...48

Заяви народних депутатів України щодо голосування ...51

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ СОРОК ПЕРШЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
8 грудня 2016 року, 16 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Час, відведений для перерви, вичерпаний. Я прошу народних депутатів заходити до залу і приготуватися до участі у вечірньому засіданні.

Поки депутати заходять, даю 1 хвилину для виступу Першому заступнику Голови Верховної Ради Ірині Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні колеги! Хочу вас поінформувати про надзвичайно важливу новину стосовно безвізового режиму. Буквально годину тому Комітет з питань громадянських свобод, юстиції та внутрішніх справ Європарламенту затвердив законопроект про впровадження механізму призупинення безвізового режиму – *suspension mechanism*, дискусії щодо якого так довго точилися в Європейському Союзі. По суті, це вихід на фінішну пряму шляху України і українського суспільства до безвізового режиму. Європейський парламент має проголосувати цей законопроект та про надання Україні безвізового режиму.

Тому ми пропонуємо, щоб сьогодні наш шановний спікер звернувся до свого колеги спікера Європейського парламенту пана Мартіна Шульца з проханням поставити наступного тижня, а це останній сесійний тиждень в Європейському парламенті цього року, до порядку денного питання про надання Україні безвізового режиму. Це буде дуже правильно. Дуже символічно прийти до такого фінішу саме сьогодні, коли 25 років тому був розвалений Радянський Союз. Падають бар'єри, падають кордони і Україна стає відкритою для світу, а світ – для України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, готові до реєстрації?

Прошу увімкнути систему «Рада».

У сесійному залі зареєструвалися 340 народних депутатів. Вечірнє засідання Верховної Ради оголошую відкритим.

Шановні колеги, на ранковому засіданні ми дуже затягнули розгляд питань. Так, питання були важливі, необхідні для формування бюджету, але нам треба працювати інтенсивно, щоб мати змогу розглядати наступні питання порядку денного.

Хочу наголосити, зараз ми будемо розглядати проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення стягнення в дохід держави необґрунтованих активів» ([№5142](#)), необхідний для формування бюджету. Потім стоїть до розгляду проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо державної підтримки державних вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції» ([№4744](#)). Далі перейдемо до розгляду блоку питань, необхідних для формування бюджету, для включення їх до порядку денного. Тому я дуже просив би народних депутатів активно та інтенсивно працювати, щоб ми змогли це розглянути.

Колеги, я дуже вас прошу підтримати розгляд законопроекту №5142 за скороченою процедурою. Бо якщо ми увійдемо в повну процедуру, не встигнемо розглянути наступні, оголошені мною, питання.

Дуже прошу всіх зайти до залу і приготуватися до прийняття рішення.

Шановні колеги, є прохання доповідача зачекати 1-2 хвилини, поки він прибуде до залу. Тим часом я прошу народних депутатів заходити до залу, займати робочі місця. Прошу секретаріат Верховної Ради запросити депутатів до залу.

Колеги, є представник комітету, який може почати доповідати законопроект №5142. Ми вже 10 хвилин чекаємо, поки депутати зберуться. Більше чекати немає змоги. Я вже оголосив вечірнє засідання відкритим, і ми можемо переходити до прийняття рішення.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення стягнення в дохід держави необґрунтованих

активів» ([№5142](#)) за скороченою процедурою. Хто підтримує, прошу проголосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Зал має бажання розглядати за повною процедурою. Я попереджаю, що це нам не дає шансів дійти сьогодні до розгляду питань транспорту та про включення питань до порядку денного.

Я запрошую до доповіді заступника міністра юстиції Янчука Антона Володимировича. Будь ласка.

ЯНЧУК А.В., заступник міністра юстиції України. Доброго дня, шановні народні депутати! Насамперед хочу сказати, що, завдячуючи вам, цього року в Україні було вдосконалено інститут спеціальної конфіскації, який повністю відповідає кращим практикам Європейського Союзу щодо стягнення доходів від злочину та активів, які є результатами злочинної діяльності в межах кримінального провадження за результатами засудження особи за вчинення злочину.

Разом з тим для того, щоб у повній мірі відповідати всім кращим світовим практикам щодо стягнення в дохід держави необґрунтованих активів, у тому числі тих, які мають протиправне злочинне походження, необхідно запровадити в Україні інститут стягнення активів в дохід держави поза межами кримінального провадження. Часом в засобах масової інформації цей інститут називають «цивільною конфіскацією» або «конфіскацією поза межами кримінального провадження». Він існує в багатьох країнах світу і має усталену назву «*Non-Conviction Based Asset Forfeiture*».

Світовий банк свого часу узагальнив практику існування та запровадження такого інституту, склав відповідні настанови, які існують у відкритому доступі на багатьох мовах у мережі Інтернет. Власне, ці настанови Світового банку, кращі практики лягли в основу законопроекту, розробленого урядом, який пропонується на ваш розгляд.

Про що йдеться? Про інститут примусового позбавлення права власності на активи в разі неможливості доведення власником обґрунтованості їх походження у цивільному судовому процесі у позовному провадженні поза межами кримінального процесу.

Попри багато маніпуляцій навколо цього проекту закону та застережень до ідеї, на переконання Міністерства юстиції, фахівців,

які брали участь у його розробленні, продукт, внесений на розгляд Верховної Ради, є найзбалансованішим з усіх аналогічних законопроектів, які раніше розглядалися в цій залі. Звичайно, меж досконалості немає. Проте ми пропонуємо розглянути даний законопроект та прийняти його в першому читанні. Усі застереження за своїм змістом придатні до врахування під час доопрацювання проекту. Жодних застережень, які нівелюють саму ідею, заперечують конструкцію, її суть, яка вкладається в інститут стягнення необґрунтованих активів, не звучало.

Мова йде про процедуру, яка дає державі можливість звернути стягнення на активи, які належать особі, яка є підозрюваною або обвинуваченою у вчиненні корупційного злочину і яка переховується від слідства та суду. Коло випадків застосування цього інструменту надзвичайно вузьке. Одразу хочу сказати, що міфу, який існує, про можливість застосування цього інституту до приватного бізнесу, приватних осіб, у поданому законопроекті немає. Він не передбачає такої можливості в принципі, оскільки стосується лише випадків, коли майно належить чиновнику, який обвинувачується у вчиненні кримінального корупційного злочину і який переховується від слідства та суду.

Разом з тим законопроект має інші запобіжники, зокрема коло об'єктів, на які пропонується поширити інститут. Воно досить вузьке. Об'єкти характеризуються за двома ознаками: об'єкти, які можуть бути дуже легко трансформовані з одного вигляду в інший, наприклад, гроші – у цінні папери, і навпаки, і об'єкти – активи, які в силу своїх фізичних та економічних властивостей можуть легко переміщуватись з юрисдикції в юрисдикцію, тобто знову-таки це гроші на рахунках, цінні папери, банківські метали на рахунках.

Норми законопроекту не поширюються на інше рухоме майно, на нерухомість, оскільки такі активи, їх рух, за своїми властивостями легше відслідковуються, ніж, наприклад, гроші на рахунках.

Запобіжником від зловживань, який містить цей проект закону, є коло суб'єктів, які можуть ініціювати цю процедуру: Генеральний прокурор або його заступники, а також безпрецедентне коло способів повідомлення всіх зацікавлених осіб про ініціювання такого процесу. Про подання позову розміщується відповідна інформація на сайтах Генеральної прокуратури, Державної судової адміністрації. Передбачаються інструменти повідомлення власника про початок процедури усіма іншими можливими засобами комунікацій, які забезпечують можливість зворотного зв'язку, інформуючи про те, що власник

повідомлений. Тобто в законопроекті в частині повідомлення особи про початок процесу передбачається низка безпрецедентних інструментів, що не застосовується до будь-якого іншого виду судового процесу в Україні.

Стандарти доказування. Стороні обвинувачення – прокурору, який виступатиме позивачем у цивільному процесі, необхідно виконати свій обов'язок у суді за найбільш жорстким у світі стандартом доказування, який називається «поза розумними сумнівами». Цей стандарт доказування у світі застосовується до кримінальних проваджень. До речі, він застосовується і до доказування у кримінальному процесі в Україні. Іншими словами, у цьому цивільному судовому процесі стороні позивача – прокурору – потрібно буде доводити свою позицію з такою глибиною, на такому стандарті доказування, на якому воно відбувається у кримінальному процесі. Поверхнєве доказування, доказування за рахунок опосередкованих доказів, в принципі, є неможливим.

Вимоги до обов'язку доказування сторони відповідача, тобто власника активів. Законопроект містить в собі вичерпне коло обставин, які власнику достатньо довести, щоб було відмовлено у задоволенні позову. Будь-які маніпуляції з приводу того, довела особа чи не довела обґрунтованість походження активів, неможливі. Якщо особа доводить, що активи набуті нею обґрунтовано, з обґрунтованих джерел, може пояснити природу цих активів, звідки вони взяли і за рахунок яких коштів, то позов прокурора не може бути задоволений за моделлю, закладеною в проекті закону.

Окрім того, законопроектом передбачається можливість стандартного оскарження рішень та інші запобіжники. Зрештою, він містить застереження про те, що його положення застосовуються до тих кримінальних проваджень, в яких особам повідомлено про підозру. Тобто він застосовується у ретроспективі.

Наразі, я повторюю, це найзбалансованіший продукт, який був створений в Україні на тему імплементації інституту *Non-Conviction Based Asset Forfeiture*. Усі застереження, висловлені до цього проекту, ми акумулювали їх більше ніж півроку, вони всі придатні до врахування до другого читання. Немає жодного заперечення чи застереження, яке б нівелювало саму ідею проекту закону.

Потреба у цьому проекті є. Генеральна прокуратура як основний, умовно, замовник цього інституту, яка його застосовуватиме, схвалила проект закону в цілому. Хочу наголосити, що законопроект був розроблений за підтримки експертів Європейського Союзу.

Відповідно прошу шановних народних депутатів зробити наступний крок у вдосконаленні інструментарію повернення в дохід держави активів, коштів, здобутих злочинним шляхом, шляхом вчинення корупційних злочинів. Після цього ми зможемо констатувати, що в Україні дійсно є всі найсучасніші законодавчі інструменти повернення в дохід держави доходів від корупційних злочинів. Дуже прошу підтримати. Готовий до подальшої співпраці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Антоне Володимировичу, лишайтесь біля трибуни. У нас передбачено 3 хвилини на запитання – відповіді.

Прошу провести запис на запитання – відповіді.

Ірина Фріз. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).
Прошу передати слово колезі Яніцькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яніцький. Будь ласка.

ЯНІЦЬКИЙ В.П., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №155, Рівненська область, партія «Блок Петра Порошенка»).
Пане Андрію, прошу передати слово Курячому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Курячий. Прошу.

КУРЯЧИЙ М.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №25, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»).
Шановні колеги! Я дуже радий, що нарешті здоровий

глузд перемагає в цій сесійній залі. Цей законопроект переводить питання повернення нагробованих коштів із суто політичної площини в юридичну, в правове поле. Давайте говорити об'єктивно. Перша редакція проекту даної ініціативи була емоційною, такою, знаєте, медійною, в ній було дуже багато прогалин. Наразі ми бачимо як спеціальна конфіскація нагробованих коштів переводиться в юридичну площину, і це треба підтримати. У брудних грошей, шановні колеги, не може бути ні партійного квитка, ні прізвища. Вкрав – поверни гроші державі.

Голосуємо за цей законопроект. Це дозволить вирішити питання справедливості, повернути гроші не тільки Януковича і його «шайки», а й багатьох інших злочинців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, я хочу нагадати, це запитання-відповіді. Потім будуть виступи як від фракцій, так і депутатів. Зараз запитання до доповідача. Одарченко Юрій Віталійович. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В., *народний депутат України (одномандатний виборчий округ №183, Херсонська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Скажіть, вам не здається, що прийняття цього законопроекту дуже нагадує процедуру, як Верховна Рада голосувала за Генерального прокурора? Юрій Віталійович не підходив за своєю освітою і за досвідом для того, щоб зайняти цю посаду. Тоді винайшли законопроект, який зламав усталену основу. Чи не видається вам як заступнику міністра юстиції, що є набагато простіший спосіб повернути активи Януковича?

Два роки тому ми внесли зміни до КПК щодо заочного провадження. Будь ласка, засудіть Януковича та його банду заочно, як це передбачається законом, і повертайтеся до конфіскації його майна. Це буде вирок, зрозумілий всім, а не якісь незрозумілі рішення, які протягуються через злам Конституції і українського законодавства. Дайте, будь ласка, відповідь чого ви не запроваджуєте...

ЯНЧУК А.В. Дякую, шановний пане Одарченко, за запитання. Я бачив, ви уважно слухали мою доповідь. Я дуже вам вдячний. Спробую відповісти.

Такий інститут існує в багатьох країнах світу, і насамперед в США. Також він є в Латвії. Тобто це не вигадка, це імплементація кращих практик.

З приводу першої частини вашого запитання. Навіть у разі заочного засудження стягнення активів у режимі спеціальної конфіскації може бути лише після винесення вироку. Якщо справа складна, налічує сотні епізодів, величезну кількість томів, то об'єктивно тривалість кримінального провадження може становити півроку, рік, два, три роки. Запропонований інструмент дозволяє стягнути активи в дохід держави швидше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Єднак. Будь ласка.

ЄДНАК О.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Прощу передати слово Вікторії Пташник.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пташник. Будь ласка.

ПТАШНИК В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Шановний пане Янчук! Хочу звернути вашу увагу на пропозицію щодо внесення змін до Кримінального кодексу, а саме до статті 96¹, де передбачається одна з підстав для спеціальної конфіскації (увага!), яка застосовується не в цивільному процесі, а в кримінальному – ухвала суду про закриття кримінального провадження у зв'язку зі смертю обвинуваченого.

У зв'язку з цим у мене виникає запитання. Як ви ставитеся до такого інституту як спадкування? Чи вважаєте ви застосування спеціальної конфіскації в кримінальному процесі в той час, коли обвинувачений просто помер і ні вина його ще не доведена, ні вироку суду не застосовано, адекватною нормою? Як співвідноситься з інститутом

спадкування, саме в кримінальному процесі, застосування спеціальної конфіскації?

Дякую.

ЯНЧУК А.В. Пані Вікторіє, дуже дякую, за слухне запитання. Якщо чесно, то така підстава, як смерть обвинуваченого (підозрюваного), для спеціальної конфіскації в кримінальному провадженні додана з метою усунення прогалини. Минулого разу парламентом під час вдосконалення інституту спеціальної конфіскації ця підстава не була включена. Ситуація, коли підозрюваний (обвинувачений) помирає, не дає можливості стягнути активи, які зрештою будуть доведені, що вони добуті злочинним шляхом і є доходами від злочину, скоєного за будь-яких режимів, які є в державі. Це прогалина.

З точки зору регулювання, така підстава, як смерть обвинуваченого, може бути підставою для звернення і стягнення активів як в режимі спеціальної конфіскації, так і в режимі конфіскації за межами кримінального провадження. Тут немає різниці. Простіше це зробити шляхом усунення прогалини в Кримінальному процесуальному кодексі. Це треба було зробити рік тому. На жаль, це вийшло за межі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоне Володимировичу, дуже дякуємо вам за доповідь. Можете зайняти своє місце.

У мене до співдоповідача є прохання виступати лаконічніше, щоб ми змогли розглянути ще й інші питання.

Запрошую до співповіді голову підкомітету Комітету з питань правової політики та правосуддя Алексєєва Ігоря Сергійовича. Будь ласка, пане Ігоре.

АЛЕКСЄЄВ І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Буду лаконічним, враховуючи, що попередній виступаючий досить детально розповів про основні положення цього законопроекту.

За дорученням Голови Верховної Ради 2 листопада 2016 року Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні урядовий законопроект №5142 щодо забезпечення стягнення в дохід держави необґрунтованих активів.

Метою даного законопроекту, як зазначено ініціатором законопроекту, є запровадження інституту стягнення в дохід держави необґрунтованих активів до закінчення кримінального провадження, під час якого такі активи були виявлені і правомірність походження яких не доведено.

Для досягнення даної мети законопроектом пропонується застосування інституту виключно до майна, яке виявлено в ході розслідування корупційних злочинів щодо особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. При цьому, треба наголосити, цей інститут пропонується застосовувати лише до коштів у готівковій та безготівковій формі в національній та іноземних валютах, цінних паперів та інших платіжних документів, банківських металів та дорогоцінного каміння.

Процедуру стягнення необґрунтованих активів законопроектом пропонується встановити у Цивільному процесуальному кодексі із застосуванням загальних засад цивільного судочинства та особливостей, передбачених окремою главою цього кодексу.

За результатами розгляду цього законопроекту на засіданні комітету члени комітету дійшли висновку, що всі пропозиції і зауваження ГНЕУ, інших суб'єктів права законодавчої ініціативи можна врахувати під час доопрацювання його до другого читання.

З урахуванням викладеного комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу законопроект №5142, поданий Кабінетом Міністрів України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, лишайтесь на трибуні.

Колеги, прошу провести запис на запитання до співдоповідача. Три хвилини.

Данілін Владислав Юрійович.

ДАНІЛІН В.Ю., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово Андрію Помазанову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Помазанов. Будь ласка.

ПОМАЗАНОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Фракція «Народний фронт». Шановні колеги! Ви знаєте, у мене є запитання і до співдоповідача, і до доповідача, і, можливо, до всіх, хто зараз знаходиться в цьому залі. Колеги, давайте усвідомимо той факт, що норми цього законопроекту в багатьох видовираженнях вже існують в парламенті понад півроку. Даний законопроект є найбільш досконалої форми, яку можна було зробити. Це не є спецконфіскація в чистому вигляді. Ми повинні всі поставити собі запитання: чи можемо ми ще чекати з прийняттям цього законопроекту? Це перше запитання.

І друге запитання. Якщо ми не приймемо цього законопроекту сьогодні в такій редакції в першому читанні, а потім в цьому ж році з доопрацюванням до другого читання не приймемо його в цілому, то чи є шанс стягнути гроші, які ще в 2014 році Арсеній Яценюк, будучи Прем'єр-міністром, заблокував на рахунках Державного ощадного банку України?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Ігорє Сергійовичу.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Дякую за запитання. Я можу коротко зазначити, що цей законопроект є бюджетоутворюючим проектом на наступний рік. За висновками Комітету з питань бюджету проект бюджету на 2017 рік підготовлено з урахуванням даної законодавчої ініціативи. Тому голосувати за цей законопроект потрібно і необхідно до прийняття проекту бюджету на 2017 рік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановний доповідачу! Ви, мабуть, дуже добре пам'ятаєте, яка була конструктивна розмова

на засіданні профільного комітету, скільки було висловлено пропозицій. Минуло стільки часу після цього, є зауваження Головного науково-експертного управління, врахування яких всі визнають, є пропозиції народних депутатів з конкретними формулюваннями, є лист голови представництва Європейської комісії, в якому прямо йдеться про врегулювання цього питання в спосіб, який є на сьогодні. Скажіть, будь ласка, чому не вноситься терміново, на заміну раніше розданого, законопроект, де це буде враховано? Зал проголосує за нього. Чому й далі йдуть шляхом спроби порушити Конституцію, основні права і свободи людей? У чому ви бачите тут проблему?

Дякую.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Дякую за запитання. Питання щодо конструкції законопроекту коректніше адресувати автору законодавчої ініціативи, особі, яка доповідала від уряду.

Я можу сказати, що на засіданні комітету ми це обговорювали. Були питання і дискусії, але комітет ухвалив рішення рекомендувати прийняти за основу саме цей законопроект. Ми дійшли висновку, що всі пропозиції, зауваження від суб'єктів права законодавчої ініціативи і зауваження ГНЕУ можна врахувати під час його доопрацювання до другого читання. Але це ми можемо зробити, якщо проголосуємо за основу, давши старт законодавчій процедурі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрик Тарас Зіновійович. Останнє запитання.

ЮРИК Т.З., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №165, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»).
Прошу передати слово Барні Олегу.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні друзі! Ми багато говоримо про цей та подібні законопроекти щодо конфіскації активів Януковича. Поряд з тим знаємо, що в цьому законопроекті враховані всі зауваження, які до

цього висували. Тому я прошу не робити на ньому політичного піару чи отримувати інші дивіденди. Ми повинні визнати:

по-перше – є злочинні кошти і вони знаходяться на рахунку українських банків;

по-друге – бюджет України потребує (народ вимагає) значних надходжень до бюджету;

по-третє – ми повинні подумати про наших військовослужбовців (військове, бойове, матеріальне забезпечення, яке зараз конче необхідне для забезпечення національної безпеки України).

Тому прошу припинити будь-які обговорення і проголосувати за даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам (*Шум у залі*).

У мене немає повноважень припинити обговорення. У нас був шанс проголосувати за скорочену процедуру. На жаль, не було депутатів у залі.

Ігорє Сергійовичу, дякую за співдоповідь.

Зараз за Регламентом у нас виступи від фракцій. Просив би максимально лаконічно висловлюватися, щоб ми змогли більше розглянути питань на вечірньому засіданні Верховної Ради України.

Прошу провести запис на виступи від фракцій і груп.

Бурбак Максим Юрійович від «Народного фронту». Перепрошую, Кривенко Віктор Миколайович від «Блоку Петра Порошенка». Будь ласка.

КРИВЕНКО В.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (*загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»*). Народний Рух України. Шановне товариство! Шановні колеги! Я вас укліно закликаю! Усі вже визначилися з позицією щодо цього законопроекту. На жаль, депутатів не було в залі о 16 годині, і вони не проголосували за скорочену процедуру. Тут немає дискусій.

Попереду надважливі законопроекти, які впливають на нашу обороноздатність, потрібні нашій армії. Якщо ми їх не проголосуємо сьогодні, про них можна буде забути, тому що кошти до кінця року не будуть використані. У нас недофінансовано держоборонзамовлення.

Тому закликаю всіх, кому вже конче не терпиться щось сказати: скажіть максимально коротко, і переходимо до голосування.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

Народний депутат Євтушок від фракції «Батьківщина» передає слово своєму колезі пану Одарченку. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Давайте подивимося, скільки ж коштів сьогодні в бюджеті витрачається на прокуратуру, Службу безпеки, Міністерство внутрішніх справ. Ми бачимо шалені цифри, які перевищують в 1,5 разу бюджет, який іде на армію, яка сьогодні знаходиться в стані воєнного протистояння з агресором. І що ми маємо на виході?

Коли я поставив запитання заступнику міністра юстиції про те, хто є замовником і чому не застосовується механізм заочного провадження, він сказав, що прокуратура не може підготувати ці томи справ, тому треба приймати спеціальний закон, який дозволить їм через механізми спецконфіскації, в порушення законодавства, повернути ці гроші. Ви почуйте тільки аргументи: на прокуратуру виділяються мільярди гривень, більше грошей, ніж на пільги для фермерів, а вона не здатна за той час, як Янукович втік, скласти ці томи, щоб через інститут заочного провадження винести вирок і забрати ці гроші.

Наразі ми, на жаль, вчергове розглядаємо піар-проект під назвою «спеціальна конфіскація». У цьому законопроекті нам обіцяють конфіскацію мільярдів Януковича. Хоча за нормами цього проекту будуть відбирати бізнес і знищувати політичних опонентів. В силу того, що законопроект суперечить Європейській конвенції прав людини, Конституції України та здоровому глузду, жодна країна не дасть нам ні копійки заарештованих активів.

Давайте ще раз подивимося, що пропонується прийняти. На секунду давайте забудемо про Януковича і про Партію регіонів і уявимо, що це може бути застосовано до кожного в Україні. Отже, якщо особі пред'явлено лише саме підозру у вчиненні злочинів, прокурор може подати позов про витребування у цієї особи будь-якого майна. При

цьому саме ця особа має довести, що майно в неї набуто законним шляхом. Тобто особа має довести, що вона не отримала майно від вчинення злочинів. Цим порушується один із основних логічних принципів ведення дискусії, так званий принцип чайника Рассела: не можна доводити існування чогось, не можна вимагати від людини доводити те, що вона не крада.

Крім того, спеціальна конфіскація може бути застосована до того, хто взагалі ні в чому не підозрюється, але прокурор вважає, що він номінальний власник. І знову-таки саме відповідач має довести, що він є реальним власником майна. Як довести – незрозуміло. І найцікавіше, навіть, якщо в подальшому підозру буде знято або людину буде виправдано...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ще 15 секунд.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Дякую.

Тобто простою мовою: якщо ваше майно сподобається якомусь прокурору, він може забрати його у вас, і крапка. Ні про які активи Януковича тут не йдеться. Є абсолютно простий вихід, я повторюю...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую (*Шум у залі*). Шановний колего, ми маємо дуже багато питань порядку денного.

До слова запрошується лідер фракції «Народний фронт» Максим Бурбак.

БУРБАК М.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»).* Шановні колеги! Шановний народе України! Прикро, що для представників партії «Батьківщина» проект закону про спецконфіскацію грошей, вкрадених режимом Януковича, – це піар-проект. Прикро, що вони вважають, що треба абстрагуватися від Януковича і говорити про юридичні аспекти. Але саме фракція «Народний фронт» наполягає на тому, що для нас головним і принциповим завданням сьогодні є прийняття в цьому залі режиму спецконфіскації грошей, вкрадених бандою Януковича. Ось для цього нас сюди обирали, з цими гаслами всі демократичні партії йшли сюди.

Півтора року тому урядом Яценюка 1,5 мільярда доларів (40 мільярдів гривень) було заарештовано на рахунках і розпочато процедуру повернення цих грошей у бюджет України для того, щоб вони пішли на фінансування обороноздатності і національної безпеки, на підвищення соціальних стандартів. Натомість, тут понад рік триває дискусія, як такий закон не запустити.

Можу вам сказати, інформація, що ці гроші вже хтось хоче скупити з дисконтом 80 відсотків і за 20 відсотків від номіналу повернути банді Януковича. Зокрема тут і фігурують фірми Онищенко. З його зізнання в газеті *Independent* у Великій Британії ми бачимо, що ним особисто було отримано 30 мільйонів доларів для того, щоб системно по-чорному знищувати уряд Яценюка, демократичні сили, зокрема «Народний фронт», які прийшли після перемоги Революції Гідності. А ці 30 мільйонів доларів можна було спрямувати на збільшення фінансування наших хлопців, які зараз воюють в АТО, підняття соціальних стандартів. Тепер 1,5 мільярда доларів, вкрадених Януковичем, деякі фракції в цьому парламенті хочуть повернути цій банді. Ми не дамо вдруге обікрати народ України!

Тому, я вважаю, що всі демократичні фракції, представлені сьогодні в парламенті, повинні проголосувати за цей законопроект і, врешті-решт, повернути гроші народу України, не дати використати їх для того, щоб під чорним піаром оббріхувати політичні партії, які прийшли після Революції Гідності і захищають проєвропейський, проукраїнський курс.

Ми сьогодні зробили перший крок щодо відновлення справедливості – надали право Генеральній прокуратурі притягнути до суду учасників Партії регіонів, які були основоположниками режиму Януковича. Давайте зробимо другий крок – повернемо гроші народу України, які Янукович у них вкрав. Не дамо двічі обікрати нашу націю!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Максиме.

Олег Ляшко від Радикальної партії. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна

партія. Фракція Радикальної партії підтримуватиме законопроект, який дасть можливість повернути гроші, які вкрав Янукович в українського народу, до державного бюджету. 1,5 мільярда доларів, заблоковані сьогодні на рахунках державного «Ощадбанку», де вони тривалий час лежать. І викликає подив те, що Янукович ці гроші міг украсти, а так звана демократична влада не може повернути те, що вкрадено в народі. Я розумію, чому вона не хоче повертати вкрадені кошти Януковича. Можливо, тоді, коли влада нинішня зміниться, вона також розраховує на те, що вкрадені нею кошти не будуть повернуті. Але фракція Радикальної партії зробить все для того, щоб кошти, вкрадені Януковичем, були повернуті українцям.

Хочу попередити українців про те, що й зараз відбувається масштабна корупція, крадуть гроші в українців. Радикальна партія наполягає на розслідуванні фактів, озвучених біглим народним депутатом України, газовим олігархом і корупціонером Олександром Онищенком, який заявив про те, що він чемоданами заносив гроші до парламенту, підкуповуючи депутатів. Онищенко повідомив, що він займався корупцією, роздаючи мільйони грошей за голосування за Генерального прокурора, Голову Служби безпеки. Ні для кого в парламенті не таємниця, що Онищенко купив за 5 мільйонів доларів посаду міністра екології, на яку було призначено його помічника Ігоря Шевченка.

Саме Радикальна партія протягом останніх 1,5 року боролася за звільнення Шевченка. Я особисто з цієї трибуни розказував про корупцію Онищенка, про підкуп депутатів. Реакція була нульовою. Тому що Онищенка кришувала влада, його партнерами були, в тому числі й лідери політичних партій, присутні в цьому залі. Тому він не відповідав за свою корупцію. Чиї гроші заносив Онищенко до Верховної Ради? Свої? Ні. Він заносив гроші, які були вкрадені в українців. Частина корупційних коштів, нагробованих на надрах, він заносив сюди і підкуповував депутатів, роздавав їх суддям, роздавав в Адміністрації Президента.

Тому щоб нам не довелося потім боротися, як зараз, за кошти, вкрадені нинішньою владою, я вимагаю від НАБУ розслідувати всі факти, наведені Онищенком. Я вимагаю від НАБУ розслідувати обставини і причини призначення на посаду міністра екології в корупційний спосіб помічника Онищенка Ігоря Шевченка. Я вимагаю

створити в парламенті слідчу комісію для розслідування корупції в цих стінах.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Сидорович від фракції «Самопоміч». Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Питання: чи потрібно забирати майно в корупціонерів, яке вони нажили незаконно, – абсолютно риторичне – очевидно, що потрібно. Але ми повинні чітко розуміти, що те, про що ми дискутуємо, той законопроект, який ми обговорюємо, став занадто заполітизованим зі значно зміщеними фокусами. Про що йдеться?

Перше. Закон про спецконфіскацію прийнятий українським парламентом рік тому. Але покажіть, будь ласка, приклади його застосування. Де стягнення в дохід державного бюджету з тих, хто обкрадав бюджет України і його народ?

Друге. Нам пропонується застосувати юридичний продукт, який застосовується в небагатьох країнах. Застосовуючи такі нові речі в українському праві, ми повинні чітко розуміти, в чийі руки ми даємо той інструментарій. В руки нереформованої прокуратури, нереформованої міліції, тому що дорожня патрульна поліція це є далеко не вся поліція, а слідчі і оперативно-розшукові працівники в основній своїй масі залишилися тими, хто були? Чи можемо ми отримати той результат у судах, де судова реформа лише розпочалася, і новий Верховний Суд, можливо, лише в наступному році почне свою діяльність?

Третє. Ми говоримо про застосування такого механізму і такого закону до занадто обмеженого кола осіб. А для сьогоднішніх корупціонерів ми що, робимо індульгенцію? Якщо сьогодні хтось, перебуваючи при владі, на посаді, обкрадає народ, ми що, не будемо застосовувати такого механізму, таку процедуру? Вони що, залишатимуться безкарними? Це абсолютно є неприпустимим.

Четверте. Ми ж не хочемо отримати шквальний вал позовів до Європейського суду з прав людини, де питання приватної власності є одним із фундаментальних. Процедура встановлення: є особа

добросовісним власником чи не є, даним законопроектом абсолютно не вирішується.

На сьогодні в нашому законодавстві є шість видів конфіскації в кримінальному праві, три – в цивільному, декілька – в адміністративному. Але вони не працюють. Тому що ті, кому ми як законодавці надали цей інструментарій і цей механізм, не здатні ефективно використовувати ті законодавчі механізми, які ми запропонували.

Є ще цілий ряд інших недоліків цього законопроекту. Але в цілому, підводячи ризику, я хочу сказати, що ми не маємо права стояти на заваді того, щоб майно корупціонерів опинилося в державному бюджеті. Тому рішення має бути таким: законопроект направити на доопрацювання в профільний Комітет з питань правової політики і правосуддя; спільно з Міністерством юстиції, нашими закордонними експертами, які висловили величезну кількість критичних зауважень, в найкоротші строки доопрацювати; дати якісний юридичний документ, пам'ятаючи, що ми так само повинні ставити питання перед Генеральною прокуратурою...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего. Позиція вашої шановної фракції зрозуміла.

Володимир Михайлович Литвин від групи «Воля народу». Будь ласка.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ №65, Житомирська область, самовисуванець). Шановні колеги! Один з відомих лідерів, готуючи свою промову, розумів, що аргументи слабкі, і він на полях робив помітку: аргументи недостатні, підвищити голос. Ось і я, слухаючи виступи з приводу цього законопроекту, де емоції і голосові викиди аж зашкалюють, розумію, що аргументів не вистачає, хочуть один одного перекричати.

Питання очевидне. Кошти повертати потрібно? Потрібно. Але, шановні народні депутати, треба прийняти цивілізований закон. Чому цей законопроект порушує Конституцію України, я не кажу вже про європейські норми і правила, на які ми звикли посилалися? Чому існує презумпція винуватості людини? Чому вона має доводити свою невинуватість, розуміючи які в нас правоохоронна і судова системи?

Ми ж про це постійно говоримо. Чи це, думаємо, що проблема стосується когось іншого? Ви почитайте: там ідеться про осіб, які уповноважені на виконання функції держави.

Якщо йдеться про 1,5 мільярда доларів, які потрібні людям, давайте приймемо конкретний закон. Якщо потрібно, обмежимо час дії такого закону, пропишемо всі правові норми, приймемо відповідні рішення. Інакше, це виглядає так, що рішення загалом приймається для того, щоб тримати у покорі, в тому числі народних депутатів України, знаючи, що в нас відбувається і скільки нам потрібно крокувати до правової держави.

Тому я підтримую ті пропозиції, які щойно прозвучали. Взагалі, я вважаю, треба прислуховуватися до тих людей, які спокійно, виважено, без істерики наводять аргументи, і прийняти зрозуміле рішення, яке було б реалізовано без завдання політичної шкоди авторитету держави. Інакше міжнародні інституції будуть нам дорікати, що ми приймаємо недолугі рішення.

Пропоную серйозно доопрацювати документ, якщо він буде прийнятий у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Долженков від «Опозиційного блоку». Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Доброго вечора, шановні колеги, шановні громадяни! Тут зараз намагаються прийняти рішення щодо одного з доленосних законопроектів, який в порушення будь-яких норм Регламенту вже декілька разів намагаються проштовхнути. Це дуже серйозне рішення. Не потрібно персоніфікувати дію зазначеного законопроекту на конкретні особи. Норми законопроекту розповсюджуватимуться на всіх без винятку, всі будуть під прицілом.

Фракція «Опозиційний блок» наголошує на тому, що зазначений законопроект грубо порушує принцип невинуватості. У відповідності до статті 62 Конституції України особа є невинуватою у вчиненні

злочину і не може бути віддана кримінальному покаранню, допоки її вину не буде доведено в законний спосіб та встановлено судом обвинувальний вирок. У відповідності до статті 62 Конституції України ніхто не зобов'язує доводити свою невинуватість у вчиненні злочину. У законопроекті №5142 пропонується втілити діаметрально протилежні речі. Особа, якій оголошується підозра у вчиненні кримінального правопорушення, для того щоб не переважувати наші правоохоронні органи, прокуратуру у доведенні зазначеної провини в рамках досудового розслідування, підготовки обвинувального висновку і передачі відповідних матеріалів кримінальної справи до суду, має звертатися до слідчого судді, щоб з'ясувати процедуру стягнення необґрунтованих активів в рамках (вдумайтесь!) Цивільного процесуального кодексу України. Тобто в рамках цивільного судочинства пропонуватимуть будь-якій особі доводити: чи законним шляхом вона здобула той чи інший актив. Порушується принцип презумпції невинуватості і принцип необов'язкового доведення своєї невинуватості у вчиненні злочину.

Норми зазначеного законопроекту грубо порушують як наші основоположні конституційні засади, так і загальновизнані норми міжнародного права.

Не можна приймати зазначене рішення, обґрунтовуючи на необхідності досягнення якоїсь політичної мети. Дуже в багатьох випадках депутати в залі керуються емоціями, а не здоровим аналітичним підходом до вивчення того чи іншого законопроекту, особливо до тих наслідків, які матимуть місце після його прийняття.

Фракція «Опозиційний блок» закликає не доопрацьовувати, а вкотре відхилити зазначений законопроект, як ви це робили багато разів. Тому що якісно цей законопроект не змінився, його основні положення залишилися без змін.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Від фракцій вже всі виступили.

Шановні колеги, згідно з Регламентом під час розгляду за повною процедурою ми маємо ще виступи народних депутатів. Але хочу наголосити, що в нас достатньо напружений порядок денний.

Колеги, є потреба у виступах? Є.

Прошу народних депутатів записатися на виступи.

Борис Іванович Тарасюк, «Батьківщина».

ТАРАСЮК Б.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово колезі Одарченку.

ГОЛОВУЮЧА. Одарченку? Ні?

Сергій Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги! Я вже все висловив у своєму запитанні до доповідачів. У чому полягає наша пропозиція? Переді мною на 10 сторінках викладений висновок Головного науково-експертного управління, де чітко прописується в чому є порушення Конституції, ключових норм КПК, Цивільного кодексу.

Вам не підходить цей документ, бо нам тут розказують, що все куплено в парламенті, в тому числі й Головне науково-експертне управління, то є лист пана Мінгареллі, глави представництва Європейського Союзу в Україні, в якому він чітко застерігає, що в жодному разі не можна порушувати ключові норми, які є нормами Європейського Союзу. Якщо і це не підходить, і там всі куплені, тоді є лист попереднього керівника Європейської місії, який в деталях розказав, в чому є порушення.

Також є застереження кожної фракції, в тому числі нашої. Ми пропонуємо: якщо дійсно чогось не вистачає в законі про спеціальну конфіскацію, який діє рік (те, що ви пропонуєте, не є законопроектом про спецконфіскацію, прочитайте його назву), негайно треба внести зміни до нього і закрити це питання.

Але залишається відкритим ключове питання, і я уточнюю, що не Прем'єр-міністр подав до суду, а безпосередньо Генеральна прокуратура подала до Печерського районного суду клопотання на арешт 1 мільярда 20 мільйонів доларів коштів, які були виведені через компанію, де працювало майже все нинішнє керівництво Національного банку, і керівником ради директорів якої була пані Гонтарева, в кіпрські офшори (14 кіпрських офшорів прямо фігурують безпосередньо в рішенні цього суду). І коли ці цінні папери повернулися в Україну, щоб їх пред'явити для оплати, вони були заарештовані в п'яти українських державних банках, де наразі й знаходяться. Тому нести відповідальність повинен не лише Янукович, а й Гонтарева і вся її компанія,

яка дозволяла Януковичу виводити ці злочинно нажиті кошти за кордон.

Але ж це кошти не лише Януковича, а й Азарова і його компанії, Колобова, який зараз чекає рішення в Іспанії, а його представники сидять в уряді. Ви цього не знаєте? Ви не знаєте, що керівник його офісу сидить у вашому уряді?

Я вважаю, досить гратися словами. Ви хочете конфіскувати це майно? Є закони про спецконфіскацію, про заочне засудження. Приймайте рішення. Не вистачає, то внесіть зміни і приймайте їх. Ми готові вам допомогти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Народний депутат Мепарішвілі, «Народний фронт», передає слово Тетяні Чорновол. Прошу, пані Тетяно.

ЧОРНОВОЛ Т.М., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Є дуже проста логіка цього процесу. Перше. Є великі кошти, вкрадені Януковичем, арештовані в Україні. Завдання парламенту – зробити так, щоб ці кошти були повернуті до державного бюджету. Є український парламент, який вже понад рік зрадливо блокує це питання. Є інтерес Януковича і його команди, які постійно намагаються розблокувати ці кошти. Щоб ви розуміли, у вересні, коли останній раз парламент заблокував цей законопроект, було засідання суду, на якому пропонувалося прийняти рішення щодо зняття арешту з цих коштів. Слава Богу, суд виніс негативне рішення. Але, знаючи нашу судову систему, повірте, нам просто пощастило.

Друге. Є ситуація з підкупом депутатів. У цій ситуації зізнався пан Онищенко-Кадиров. Він прямо заявив, що 30 мільйонів доларів з його кишені пішли на підкуп депутатів і дискредитацію, у тому числі й цього законопроекту, бо він мав власний інтерес щодо блокування спецконфіскації. Адже через сім днів після появи першого варіанта законопроекту про спецконфіскацію у Верховній Раді пан Онищенко-Кадиров купив одну з офшорів, кошти якої арештовані в українському «Ощадбанку», за 20 відсотків вартості. Після того він спрямовував

десятки мільйонів доларів на блокування цього питання, щоб дати можливість Януковичам та іншим злочинцям зняти арешт з цих коштів.

Через кого Онищенко працював? Я не буду мовчати, я зараз назву кураторів і ті групи, які він курував. Він тут скеровував позицію «Батьківщини». Саме тому вона і заблокувала спецконфіскацію. Він курував «УДАР». Якщо ми говоримо про «Самопоміч», їх куратором в даному питанні був Бугай – адвокат Курченка. Якщо ми говоримо про єврооптимістів, їх куратором в питанні щодо блокування цього проекту був Портнов через пана Каська.

Я відповідально заявляю, не вийде, шановні зрадники! Ці кошти повернуться до Державного бюджету України. Ви не доб'єтесь зняття з них арешту і дерибану по власних кишнях.

І ще. Я вам обіцяю, зрадники, що ваші куратори – пан Касько, пан Онищенко, пан Бугай будуть сидіти.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Барна, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

Колеги, прошу готуватись до виступу заздалегідь.

БАРНА О.С. Бажаю здоров'я! Знаєте, коли ми говоримо про європейські норми захисту прав людини чи приклад європейської правоохоронної системи щодо конфіскації незаконних активів, то насамперед потрібно брати приклад з європейської країни – Латвії, де європейський прокурор і європейський суд конфіскували активи – 50 мільйонів євро, які належали представнику режиму Януковича Арбузову. На превеликий жаль, через затримку прийняття цього законопроекту ми позбавилися цих коштів. Тепер питання про повернення цих коштів, хоча б їх частини, Генеральний прокурор має вирішувати з урядом Латвії. Це перший момент.

Другий момент. Коли ми говоримо про порушення нібито презумпції невинуватості, шановні, будь-який чиновник високого рівня зобов'язаний доказати законність своїх активів. Для цього ми заповнювали електронну декларацію. Кожен відповідно до поданої декларації повинен доказати законність своїх активів. Презумпція невинуватості повинна стосуватися насамперед простих людей. Але будь-який

чиновник (не проста людина), який незаконно придбав активи або є підозра на це, а тим паче замішаний у кримінальних злочинах, зобов'язаний прийти і довести законність походження свого майна.

Більше того, в даному законопроекті цілком цивілізовано надається будь-якому підозрюваному можливість доказати законність своїх активів – або приходь і доведь, або передай матеріали. Якщо він не з'являється або не може довести законність своїх активів, очевидно, ці активи і майно є незаконними, і саме суд виноситиме рішення щодо їх конфіскації в дохід держави.

Даним законопроектом всі норми стосовно конфіскації активів виправлені на підставі законодавства України, дотримання Конституції України, а також європейських норм. Ми маємо дати правоохоронним органам інструмент, яким вони можуть повернути в дохід держави награвовані кошти, щоб ті кошти служили народу, зокрема дали можливість підтримати боєздатність нашої армії. Прошу проголосувати. Фракція «Блок Петра Порошенка» повним складом підтримує цей законопроект.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Драюк Сергій передає слово Антону Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні друзі! Шановний український народе! Сьогодні ми розглядаємо доленосний для українського народу законопроект. Саме законопроект про конфіскацію активів, нажитих нечесним шляхом, через процедуру цивільного судочинства є найефективнішим інструментом боротьби з корупцією в нашій країні.

Коли 15 років тому Прем'єр-міністр України Лазаренко приїхав до Сполучених Штатів і хотів купити там собі за 6 мільйонів доларів будинок комедіанта Едді Мерфі, його заарештували і дали 14 років лише за те, що він не зміг пояснити, звідки він взяв гроші на купівлю

будинку. В нашій країні й досі практично неможливо конфіскувати майно тих корупціонерів і негідників, тому що дуже складна процедура в кримінальному судочинстві доказати це.

Ми взяли найкращі світові методики, розроблені спеціалістами ООН та Всесвітнього банку на основі Міжнародної конвенції у боротьбі з корупцією, і шляхом багатомісячних напрацювань разом з Міністерством юстиції, Генеральною прокуратурою та депутатами розробили цей законопроект. Якщо ми його приймемо, корупціонери в цій країні не матимуть можливості наживати майно нечесним шляхом. Ми дамо прокуратурі механізми прийти до цивільного суду і запитати: звідки у чиновника з'явилися машини, активи і таке інше.

Цей законопроект пропонується прийняти в скороченому вигляді. Він спрямований лише на конфіскацію активів, грошових коштів, золота та інших цінностей. На рахунках «Ощадбанку» є близько 1,4 мільярда доларів, арештованих грошей, що належать оточенню Януковича. Але, на жаль, в кримінальному процесі дуже тяжко довести, що саме ці кошти належать пану Арбузову та іншим. Однак норми саме цього законопроекту можуть відкрито і прозоро спрямувати ці кошти через бюджет, через рішення Верховної Ради на оборону, посилення безпеки та соціальний захист громадян.

Шановні колеги, я дуже пропоную вам підтримати цей законопроект. У Москві сидить дуже багато людей, які хочуть заморозити ці кошти, доки вони не повернуться і не зможуть їх повернути. Якщо ми не повернемо ці кошти шляхом прийняття цього законопроекту, не конфіскуємо їх, колишні вони будуть деарештовані і підуть на боротьбу з Україною, на боротьбу з нашим європейським шляхом. Прошу підтримати цей важливий законопроект, він реально є доленосним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сленський Віктор Євгенович передає слово Помазанову.

ПОМАЗАНОВ А.В. Фракція «Народний фронт». Шановні колеги! Ви знаєте, сьогодні в цьому залі щодо даного законопроекту лунає дуже багато «за» і «проти». Уже понад півроку ми не можемо прийняти цей законопроект, повернути до державного бюджету кошти, вкрадені Януковичем і його партією. Ми бачили, як Латвія зробила

це миттєво: просто забрала 50 мільйонів євро і нікому нічого не пояснювала. Наша держава півроку мучиться з цим.

Сьогодні в нашому залі лунало багато тез, що начебто якісь міфічні прокурори-розбійники ходитимуть і забиратимуть у всіх майно. Це є неправдою, оскільки майно забиратиметься в корупціонерів. Хочу зачитувати: «стягнення необґрунтованих активів здійснюється за рішенням суду, за результатами розгляду позовної заяви Генерального прокурора». Тому, шановні колеги, не брешіть собі і не брешіть українському народу.

Хочу розвіяти міф про те, що начебто буде необґрунтовано все забиратися. Ні! Є дві підстави за яких може бути пред'явлений позов про стягнення таких активів: виключно до власника, якщо він є номінальним або якщо він є підозрюваним у кримінальному провадженні. Усе зводиться до одного: виключно Генеральний прокурор повинен зібрати необхідну доказову базу про те, що це є награвовані корумповані активи того злочинця, про якого ми говоримо щодня в цій залі. Лише на словах боремося, а законопроекту не приймаємо.

Шановні колеги, ми маємо багато інформації про те, що якщо ми сьогодні не приймемо цього законопроекту в першому читанні, до кінця року не приймемо в другому читанні з урахуванням необхідних правок і зауважень, у нас не буде шансу повернути гроші, вже передбачені в проекті державного бюджету, до його наповнюваної частини, не буде шансу профінансувати нашу армію, соціальні виплати. Це мільярди гривень, які Янукович вкрав.

Колеги, є інформація з різних джерел, що активи, які ми не можемо з вами повернути до державного бюджету, планується викупити за 20 відсотків їх вартості. Це чергова корупційна оборудка. Прийнявши цей законопроект, ми можемо припинити цю незаконну корупційну оборудку. І саме «Народний фронт» нещодавно звернувся до Національного антикорупційного бюро з метою розслідувати всі заяви пана Онищенка. Сьогодні ми не маємо права не прийняти цей законопроект.

Шановні колеги, якщо є зауваження, ми їх доопрацюємо до другого читання, немає зауважень – голосуємо і підтримуємо в другому читанні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Левченко Юрій Володимирович. Будь ласка.

Колеги, час вичерпується. Лише 2 хвилини.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №223, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). «Свобода», виборчий округ №223, місто Київ. «Свобода» голосуватиме за цей законопроект, щоб не було різноманітних спекуляцій від різноманітних тут екзальтованих осіб, які виступали переді мною, щоб не розказували про те, що хтось щось зупиняє, не дозволяє повернути активи Януковича. Хоча насправді чинне законодавство дозволяє це все зробити. Але це не зроблено тільки тому, що не працюють нормально правоохоронні органи. Тому ми будемо за це голосувати, щоб не було цих спекуляцій. При цьому є кілька риторичних запитань.

Нами були подані відповідні поправки. Основна поправка полягає в тому, щоб державні облигації у разі їхньої спецконфіскації не могли перепродаватися, а гасилися. По суті, покривався відповідний державний борг. Тобто якщо хтось має ці облигації, їх конфіскували і зразу погасили. Це логічно і правильно. Але чомусь ця поправка не пропонується в цьому законопроекті. А я доповім українським громадянам, чому цього немає. Оці мільярди, про які сьогодні виступають деякі екзальтовані промовці, левова частка яких, насправді, і є державні облигації. І замість того, щоб після конфіскації їх погасити, хочуть собі перепродати з величезним дисконтом, щоб потім держава роками їм виплачувала мільярди, вибачте, просто так, нізащо.

Є ще певне риторичне запитання: чому не внести до цього законопроекту, чим значно його покращити, питання про те, щоб норми цього законопроекту стосувалися виключно осіб, які займають і займали особливо відповідальні посади? Тоді це стосувалося б виключно Януковича і його посібників, припинилися б різні спекуляції. Але цього немає, тому будемо голосувати за цей законопроект, щоб не було дурнувятих спекуляцій. Але ще раз звертаю увагу всього українського народу на такі речі, які чомусь не прописуються.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, через хвилину відбудеться прийняття рішення. Прошу секретаріат Верховної Ради запросити всіх депутатів до залу. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу і приготуватися до прийняття рішення.

Для заключного слова запрошується міністр юстиції Павло Петренко. Будь ласка, 3 хвилини. Після заключного слова ми переходимо до прийняття рішення.

ПЕТРЕНКО П.Д., міністр юстиції України. Шановні народні депутати! Шановний український народе! У цьому залі було дуже багато юридичних, політичних палких виступів з приводу того, потрібно чи не потрібно голосувати за спецконфіскацію активів, вкрадених бандою Януковича в українського народу. Але я хочу сказати про дещо інше.

Хочу звернутися до українського народу. Чи є справедливим те, що в державі, яка воює третій рік, майже 100 тисяч українців зараз на фронті, 50 мільярдів гривень знаходяться під арештом і не йдуть на армію? Чи є справедливим те, що протягом останніх трьох років 50 мільярдів, вкрадених Януковичем, не спрямовуються на соціальні виплати пенсіонерам, які отримують копійки? Чи є справедливим те, що мама-одиначка, яка отримує 1600 гривень, ледь на них виживає? Чи є справедливим те, що народні депутати не голосують за повернення до бюджету 50 мільярдів гривень, вкрадених Януковичем і його оточенням? Чи є справедливим те, що в стінах парламенту, який є представницьким органом українського народу, не голосується закон про повернення коштів, вкрадених у народу? Усі в суспільстві знають, що ці гроші були вкрадені, виведені в офшорні компанії, потім арештовані урядом, фактично зафіксовані в Українській державі, а окремі народні обранці придумують міфи, щоб ці гроші не повертати українському народу. Це несправедливо! І це скаже кожен український громадянин.

У мене інше запитання. Чи нестимуть відповідальність ті, хто сьогодні вийде із залу, не проголосувавши за цей законопроект? Звичайно, будуть і перед Богом, і перед людьми.

Тому я вас дуже прошу, шановні друзі, з більшістю із вас ми стояли на Майдані, пройшли дуже важкий період часу – революцію, початок війни – давайте покажемо, що в цій країні є відповідальна

влада, яка може приймати відповідальні рішення. Як міністр юстиції, як простий український громадянин я вам гарантую, що після восьми місяців кропіткої роботи над цим законопроектом його норми відповідають всім європейським стандартам і Конституції, і законам України більше, ніж будь-якого іншого закону. Ми прибрати будь-які можливості для маніпуляцій, а найголовніше, його норми і положення поновлюють право і справедливість для кожного українця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте 10 секунд.

ПЕТРЕНКО П.Д. 20 секунд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ПЕТРЕНКО П.Д. Це один із небагатьох законів, який дає можливість кожному народному депутату як простому українцю підтвердити, що за нас голосували не даремно, що ми можемо забезпечити справедливість і право в цій країні. Я вас дуже прошу, проголосуйте, щоб вам потім не було соромно перед своїми дітьми і перед нащадками.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Я хочу наголосити, що ми розглядаємо законопроект, норми якого дають можливість повернути вкрадені кошти українському народу, українській армії на боротьбу з російським агресором. Я сподіваюся, ми зможемо вийти на позитивне голосування.

Прошу всіх зайняти робочі місця і приготуватися до прийняття рішення. Дуже відповідальне голосування. Я переконаний, ми не маємо права провалити його.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення стягнення в дохід держави необґрунтованих активів» (№5142). Прошу проголосувати. Поправки, пропозиції можна буде внести до другого читання.

Пане міністре, попросіть депутатів, щоб зайняли свої робочі місця.

Колеги, голосуємо!

«За» – 176.

Колеги, якщо я поставлю на голосування пропозицію на повторне перше, ви підтримаєте чи ні? Підтримаєте, колеги? Я дуже прошу, давайте сконцентруємося. Буде неправильно і несправедливо, якщо ми втратимо законопроект.

Колеги, я дуже вас прошу об'єднатися.

Згідно з Регламентом ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту №5142 до комітету на повторне перше читання на доопрацювання. Прошу проголосувати.

«За» – 201.

Колеги, я поставлю на голосування третю пропозицію: повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Це буде підтримано? Поставити ще раз до комітету? Давайте спробуємо.

Я прошу всіх зайти до залу і приготуватися до голосування.

Прошу показати як голосують фракції та групи.

«Блок Петра Порошенка» – 85, «Народний фронт» – 66, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 18, «Батьківщина» – 10, Радикальної партії Ляшка – 10, «Партія «Відродження» – 0, «Воля народу» – 0, позафракційні – 12.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту №5142 до комітету на повторне перше читання на доопрацювання. Прошу проголосувати.

«За» – 212.

У нас бракує голосів.

Колеги, я поставлю третю пропозицію: повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Я дуже прошу всіх тих, хто утримується зараз, підтримати цю пропозицію. Колеги, будь ласка. У нас є потенціал. Я дуже прошу всіх уважно до цього поставитися.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту №5142 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу підтримати.

Колеги, біля ложі уряду, голосуйте! Пане міністре, попросіть депутатів взяти участь у голосуванні. Голосуємо!

«За» – 212.

Колеги, давайте обміняємося думками, як діяти далі. Які є пропозиції? *(Шум у залі)*.

Бурбак. Будь ласка, 1 хвилина.

БУРБАК М.Ю. Шановні депутати! Шановний головуючий! Я звертаюсь до вас з вимогою ще раз поставити на голосування пропозицію про повернення законопроекту на доопрацювання, щоб ми могли, врешті-решт, ще раз внести в зал. Тому що хочу нагадати нашим колегам по коаліції, фракції БПП, цей законопроект є бюджетоутворюючим. Надходження від спецконфіскації йтимуть в дохідну частину держбюджету і витрачатимуться на підвищення соціальних стандартів, виплату мінімальної заробітної плати у розмірі 3200, за яку ми всі проголосували, на збільшення видатків, оборону, національну безпеку.

Андрію Володимировичу, хочу до вас звернутися з проханням дати доручення опублікувати в газеті «Голос України», а в усіх засобах масової інформації озвучити результати поіменного голосування щодо цього законопроекту, щоб всі в Україні знали своїх «героїв» і тих, хто голосує за те, щоб повернути народу України гроші, які вкрав Янукович.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, прошу зайти до залу, зайняти робочі місця і сконцентруватися.

Колеги, прийняття рішення про повернення законопроекту до комітету на доопрацювання є цілковито компромісною пропозицією, яка може бути всіма підтримана.

Колеги, я ще раз ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту №5142 до комітету на доопрацювання на повторне перше читання. Прошу проголосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято. Законопроект відхилений.

Колеги, коли ми на ранковому засіданні голосували за законопроект [№5369](#), я не поставив на голосування пропозицію про його підготовку до другого читання у скорочений строк. Прошу залишатися на місцях. Зараз я поставлю на голосування цю пропозицію, потім – щодо змін до календарного плану.

Отже, колеги, прошу бути уважними. Ставлю на голосування пропозицію про підготовку законопроекту №5369 до другого читання у скорочений строк, яку всі підтримували. Прошу проголосувати.

«За» – 202.

Рішення не прийнято.

Колеги, увага! У мене є заява на оголошення перерви, яку згодні замінити виступом. Я надам слово для виступу. Але перед тим, як перейти до розгляду наступного законопроекту, я поставлю на голосування пропозицію щодо змін до календарного плану, які попередньо були нами проговорені. Тому прошу народних депутатів не розходитися, залишатися в залі.

Отже, слово для виступу з заявою від фракцій «Народний фронт» та Радикальної партії надається Олегу Ляшку. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Шановні громадяни України! Шановні колеги! Хочу поінформувати вас про інцидент, який стався сьогодні у Верховній Раді після закінчення ранкового засідання.

Коли я вийшов із сесійної зали, до мене підійшла молода, красива, розумна дівчина, колишній борець батальйону «Айдар» Юлія Толопа, яка є громадянкою Росії, звинуватила мене в тому, що я не посприяв наданню їй українського громадянства, і на знак протесту вилила на мене стакан томатного соку. Я щиро дякую Юлії, що вилила сік, а не сірчану кислоту. Але хотів би з цього приводу зробити таку заяву.

З Юлією Толопою, громадянкою Росії, патріоткою, яка зі зброєю в руках захищає Українську державу від російської агресії, я познайомився 29 серпня 2014 року у Щасті, на передовій. Я коли дізнався про її історію, запропонував написати заяву на ім'я Президента про надання їй українське громадянство. У Фейсбуці я поінформував, що

звернуся до Президента Порошенка з проханням надати цій патріотці українське громадянство. Я одразу знайшов копію листа, направив Президенту клопотання про надання Юлії Толопі українського громадянства. Крім того, публічно у цій залі з трибуни парламенту 2 грудня 2014 року я звернувся до Президента Порошенка з проханням надати українське громадянство Юлії Толопі та іншим патріотам, які захищають нашу рідну країну зі зброєю в руках.

Оскільки Президент надає українське громадянство то олігарху Новинському, то своєму бізнес-партнеру олігарху Григоришину, депутати нашої фракції разом з депутатами інших фракцій виступили ініціаторами законопроекту про спрощений порядок набуття українського громадянства іноземцями, які служать у Збройних Силах України. Цей закон набрав чинності у 2015 році. Усі ці документи я демонструю шановній Юлії Толопі та іншим патріотам, щоб вони побачили і запевнилися в тому, що все від нас залежне ми зробили.

Цю дівчину, яка заслуговує тільки на повагу, цинічно використали у своїх брудних провокаціях політики. Перепустку Юлії Толопі замовив Сергій Мельничук, «тушка», який став депутатом за списком Радикальної партії, потім його з потрохами купив Онищенко, і він зараз служить олігархічній групі «Воля народу», служить владі.

Хто є замовником цієї провокації, думаю, не важко здогадатися. Це ті, кому коле очі наша принципова позиція, наша боротьба з корупцією.

Тому я ще раз звертаюсь до Президента Порошенка з вимогою надати громадянство патріотам-іноземцям, які захищають Україну! Вони не можуть повернутись додому, в Росію, бо там вони є злочинцями. А злочинці тому, що на відміну від багатьох тих, хто має українське громадянство, але зрадили країні, вони, іноземні громадяни, захищають Україну. Тому я прошу Президента надавати громадянство не олігархам, а патріотам-іноземцям, які захищають Україну.

А Юлії Толопі я бажаю добра, щастя, сімейної удачі. І хочу звернутись до патріотів: не давайте використовувати себе в цинічних провокаціях політиків.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зараз я поставлю на голосування пропозицію, яка полягає в тому, щоб перенести пленарний тиждень з 19 по 23 грудня на тиждень з 12 по 16 грудня. Тобто, щоб наступний тиждень був пленарним. Друзі, в нас може бути шанс вийти на прийняття бюджету швидше. Це загальне прохання, узгоджене з урядом.

Прошу всіх зайняти свої місця і підготуватись до голосування. Є прохання дуже уважно поставитися до цього питання, яке я наперед озвучував на засіданні Погоджувальної ради. Пропозиція підтримувалася представниками всіх фракцій.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про внесення змін до календарного плану проведення п'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання щодо перенесення пленарного тижня з 19 по 23 грудня на 12-16 грудня. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати.

«За» – 184.

Рішення не прийнято.

Колеги, прошу уваги! Зараз ми маємо розглянути ще один законопроект, а потім перейдемо до включення низки питань до порядку денного сесії. Я дуже вас прошу залишатися на своїх місцях, щоб ми могли інтенсивно попрацювати. Питання включення займе небагато часу, але воно є дуже важливим.

Зараз я оголошую до розгляду проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо державної підтримки вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції» ([№4744](#)).

Є пропозиція розглядати даний законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати, щоб ми могли інтенсивно працювати.

«За» – 169.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Бондаря Михайла Леонтійовича. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одноmandатний виборчий округ №119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Шановні колеги! Підкомітет з питань вугільної промисловості, головою якого я є, щоразу старається врегулювати питання, пов'язані з заробітною платою шахтарів. Норми законопроекту №4744 спрямовані саме на це. Ним пропонується збільшити собівартість готової вугільної продукції на 1 мільярд гривень, за рахунок якого ми відповідно врегулюємо питання заборгованості заробітної плати перед шахтарями.

З 14 до 16 години проходила нарада, яку проводила Оксана Сироїд, де були присутні представники паливного комітету, профспілки, народні депутати, які представляють ті регіони, де є підприємства вугільної промисловості. Усі наголошували на тому, що у зв'язку з реорганізацією вугільної галузі найбільшою проблемою на даний момент є заборгованість із заробітної плати.

Тому, шановні колеги, я буду просити вас підтримати цей законопроект, з тим щоб направити 1 мільярд гривень на погашення заборгованості із заробітної плати перед шахтарями. Джерелом надходжень є: податки, збори, платежі місцевих бюджетів населених пунктів, які знаходяться на тимчасово непідконтрольних територіях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

До співдоповіді запрошую голову підкомітету Комітету з питань бюджету Горбунова Олександра Володимировича. Будь ласка.

ГОРБУНОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Комітет з питань бюджету на своєму засіданні 14 липня 2016 року розглянув законопроект №4744.

Законодавча пропозиція передбачає збільшення на 1 мільярд гривень видатків за загальним фондом державного бюджету для надання державної підтримки вугледобувним підприємствам та часткове покриття витрат із собівартості вугільної продукції за рахунок відповідного зменшення видатків резервного фонду державного бюджету.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради зазначило про необхідність отримання висновку уряду щодо даного законопроекту.

Комітет Верховної Ради з питань запобігання і протидії корупції у своєму експертному висновку зазначив, що в даному законопроекті виявлено корупціогенні фактори, проект акта не відповідає вимогам антикорупційного законодавства, зважаючи на відсутність належної фінансової обґрунтованості законодавчої ініціативи.

Міністерство фінансів законопроект не підтримує, зауважує на ризиках щодо фінансового забезпечення здійснення заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших заходів, які відповідно до Бюджетного кодексу належить виконувати за рахунок коштів резервного фонду.

Антимонопольний комітет висловив застереження щодо невідповідності законодавчої пропозиції вимогам та стандартам ЄС стосовно підтримки окремих вугледобувних підприємств та послаблення конкуренції на ринку енергетичного вугілля України.

Слід зазначити, що на даний час джерело покриття додаткових видатків, запропоноване в законопроекті, взагалі є нереалістичним, оскільки урядом вже розподілено близько 1 мільярда із 1,5 мільярда гривень, запланованих у резервному фонді. Крім того, запланований обсяг видатків для державної підтримки вугледобувних підприємств з часу розгляду комітетом зазначеного законопроекту збільшено на 672,8 мільйона гривень і становить 922,8 мільйона гривень, із яких протягом десяти місяців поточного року використано лише 76 відсотків.

За наслідками розгляду Комітет з питань бюджету ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді повернути законопроект №4744 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання для визначення реального джерела покриття додаткових видатків. Прошу підтримати рішення комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Колеги, прошу у виступах бути лаконічними.

Вінник, «Блок Петра Порошенка», передає слово Довбенку. Будь ласка.

ДОВБЕНКО М.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності (одномандатний виборчий округ №84, Івано-Франківська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Найважливіша проблема цього законопроекту – знайти джерело, за рахунок якого можна було б профінансувати цю державну програму. Я думаю, ми можемо підтримати цей законопроект, виходячи із двох причин.

Перше. Ідеться про підтримку вугледобувних підприємств, які: або мають державну форму власності, або мають стовідсотково акції держави, або передані державні цілісні майнові комплекси в оренду, концесію. Спрямування грошей саме сюди ми маємо підтримати.

І друге. Спрямування коштів на цю програму відбуватиметься за рахунок коштів для місцевих бюджетів Автономної Республіки Крим, які сьогодні тимчасово не використовуються. А оскільки тимчасово не використовуються, думаю, Мінфін це підтримає, інші зацікавлені організації, і це нам дає підстави проголосувати за цей законопроект. Колеги, я прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вознюк Юрій Володимирович, «Народний фронт».

ВОЗНЮК Ю.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №153, Рівненська область, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово Ігорю Гузю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гузь. Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (одномандатний виборчий округ №19, Волинська область, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня! Виборчий округ №19, Шахтарський, Нововолинськ. Шановні друзі, я прошу сконцентруватися. Коли ми розглядаємо політичні питання, дискусії є, а тут дискусій немає. Шахтарям треба протягнути руку допомоги. Бюджетний комітет, уряд кажуть, що немає коштів. То треба шукати кошти, щоб шахтарі не голодували.

Три тижні тому у Нововолинську шахтарі шахти №10 тиждень нічого не їли, не пили, вимагали віддати їм свої, чесно зароблені, гроші. Вибачте, будь ласка, ми повинні знайти інструментарій. І я дякую Михайлу, що він зареєстрував цей законопроект. Дякую тим колегам, які до цього долучилися. Ще раз кажу, треба шукати варіанти, де знайти гроші під цей законопроект, а не футболити його і розповідати, що в нас грошей немає і таке інше.

Хочу констатувати, що міністр Насалик, на жаль, не займається розв'язанням проблем шахтарів. Іде бюджетний період, а міністр Насалик за півмільйона їде на курорт. Це що за підхід? Я вже понад рік прошу його приїхати у Нововолинськ і поговорити з шахтарями. У нього на це часу немає, а на курорт за півмільйона зганяти в бюджетний період є? Ганьба!

Тому, колеги, прошу всіх підтримати цей законопроект. Нехай уряд шукає гроші.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, ще раз прошу лаконічніше, бо ми не встигнемо розглянути включення до порядку денного.

Гусак Володимир Георгійович, «Опозиційний блок». Будь ласка.

ГУСАК В.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні українці! Шановні колеги! Шановний Голово! Сьогодні Верховна Рада не розгляне багато дуже важливих для країни законопроектів. Звичайно, найбільша проблема – в організації роботи самої Верховної Ради. Хотів би нагадати, що півтори години ми розглядали законопроект, а потім понад десять разів голосували, щоб, з рештою, відхилити. Але бувають випадки, коли Верховна Рада мусить корегувати свій графік, щоб хоч якось полегшити життя українцям, компенсуючи повну бездіяльність уряду.

Шановні колеги! Протягом останніх двох років щокварталу ми голосуємо за законопроекти про збільшення державної підтримки на покриття витрат із собівартості вугільної продукції, бо іншого способу заплатити заробітну плату шахтарям на державних шахтах просто

немає. Були сподівання, що зі зміною уряду ситуація покращиться. Адже в минулому уряді керівництво Міністерства енергетики та вугільної промисловості взагалі не розуміло, що відбувається в галузі. Але, на жаль, ситуація не покращилася, і сьогодні заборгованість перед шахтарями державних шахт знову становить понад 700 мільйонів гривень.

Ми, звичайно, проголосуємо за цей законопроект, бо люди мають отримати заробітну плату. Але, шановні колеги, уряд не розв'яже цієї проблеми, заборгованість перед шахтарями залишатиметься, і Верховна Рада знову і знову буде змушена голосувати подібні законопроекти. Тому я до проекту бюджету на наступний рік вніс поправку, пропонуючи одразу усі кошти, які виділяються на вугільну галузь, спрямовувати на підтримку собівартості. Країна продовжує втрачати керованість і можна лише сподіватися, що зима буде теплою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз буде заключний виступ. Я прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця і приготуватися до голосування.

Єгор Соболев. Будь ласка. Після виступу одразу прийняття рішення. Прошу запросити всіх депутатів до залу.

СОБОЛЄВ Є.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). «Самопоміч» вирішила підтримати цей законопроект. Комітет з протидії корупції визнав його корупціогенним, бо там немає чіткої специфікації щодо того, як ці гроші можуть бути використані. І не в цій залі розповідати, що десятки мільярдів гривень, грошей платників податків, пропали в кишенях «вугільних генералів» і людей, які їх розставили.

У мене як у голови Комітету Верховної Ради з питань запобігання і протидії корупції є прохання до автора законопроекту Бондаря: давайте внесемо в текст закону слова «ці гроші можуть бути використані виключно на погашення заборгованості із заробітної плати перед шахтарями».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько. Будь ласка, 1 хвилина. Потім – Ляшко.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Наша фракція голосуватиме за цей законопроект. «Батьківщина» традиційно підтримує шахтарську працю і її престижність. Хотів би нагадати, що саме завдяки уряду Юлії Тимошенко в сесійному залі був прийнятий Закон «Про підвищення престижності шахтарської праці». Тому ми будемо голосувати за цей законопроект.

Але водночас хотів би побажати, щоб фракції більшості припинили дотувати олігархів через схеми «Роттердам+», а купляли в шахтарів вугілля за гідною ціною, і тоді не треба буде приймати таких законів. Наразі давайте перед новим роком віддамо людям те, що вони заробили, – їхні заробітні плати, покажемо що цей зал може об'єднуватися задля розв'язання проблем шахтарів, українських громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олег Ляшко. Будь ласка, 1 хвилина.

ЛЯШКО О.В. Кошти, які ми щокварталу виділяємо на шахтарів, проходять через корупційні схеми. Це мільярди щороку. Це кошти платників податків. Це така сама історія, як з Онищенковими газовими схемами, як з банком «Михайлівський», коли вкрали одні, а з державного бюджету фактично за рахунок платників податків мають сплачувати українці. Це не є розв'язанням проблеми. Держава повинна припинити займатися корупцією через ці схеми, так звані дотування. Держава має купувати в шахтарів вугілля за реальною ціною, і тоді не треба буде ніяких коштів витратити з державного бюджету на дотації. Видобули шахтарі вугілля – заплатіть їм ту ціну, скільки воно коштує. А не так, як сьогодні відбувається: купують у державних шахт вугілля за ціною в два рази дешевшою, ніж воно реально коштує, потім це

компенсують з державного бюджету. Це чисто корупційні схеми, на яких наживаються олігархи, влада, наближені до них.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Бурбак. Будь ласка, 1 хвилина, і переходимо до прийняття рішення.

БУРБАК М.Ю. Шановні колеги! Нещодавно з трибуни завзято виступав представник опозиційної партії, який як наче молодий Олекса Довбуш розпинався, висловлюючи свою любов до шахтарів. Натомість у вівторок фракція «Батьківщина» не дала жодного голосу за законопроект [№5130](#), де передбачалося збільшення мінімальної заробітної плати до 3200 та збільшення регресних виплат шахтарям (*Оплески*) з 1300 до 2600 гривень! Ну, це вже блюзнірство так брехати своїм виборцям, громадянам! Люди ж бачать. Що ж ви брешете їм прямо в очі? На чорне кажете біле, розказуєте, що ви за них будете сорочки рвати, відновите всі платежі, натомість жодного голосу ні за підвищення зарплат, ні за підвищення регресних виплат шахтарям. Ганьба вам! (*Шум в залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово для репліки надається Соболеву. Будь ласка, 1 хвилина.

СОБОЛЄВ С.В. «Батьківщина». Я хочу відповісти на брехню Бурбака. Беріть репліку (*Шум в залі*). У законопроекті немає жодного слова про 3200. А що ж є? Не виплачуються 3200 до восьмого розряду всім працюючим і до дванадцятого розряду вчителям. Ви знову, як завжди, брешете! У цьому законопроекті жодного слова про підняття мінімальної зарплати до 3200. Натомість є те, як забирати стипендію, не виплачувати мінімальну пенсію 3200, що ви зобов'язані робити, розірвано виплату мінімальної заробітної плати і мінімального прожиткового рівня, що ви робите вперше в країні. Ви будете нести відповідальність за цю брехню і за ваші голосування.

Поїдьте зараз в округи. Вам прості вчителі, лікарі, працівники села розкажуть, як ви їх надурили. А потім підіть на ринки і спитайте, як 3200 будуть виплачувати ті, хто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

СОБОЛЄВ С.В. Але це тактика цих брехунів, які замість того, щоб сказати правду про шахтарську працю і про те, що фракція «Батьківщина» підтримає цей законопроект, знову відводить сесійну залу в брехливе минуле.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, можна я зроблю повідомлення? (*Шум у залі*). Колеги, до закінчення нашої роботи лишається 5 хвилин. Я наперед спеціально повідомив, що в нас є 10 питань для включення до порядку денного сесії, серед яких є питання національної безпеки і оборони (Турчинов кілька разів просив, щоб вони були внесені). Ще кілька реплік – і ми жодного з тих законопроектів, навіть, не будемо мати шансів включити. Колеги, я постійно наголошував на тому, що треба вміти бачити Україну крізь політику (*Шум у залі*).

Я зараз дам слово для репліки, бо це не є репліка на репліку. Але я прошу на цьому припинити дискусію. Тоді згадувалася фракція, щойно – прізвище.

Бурбак. Будь ласка, 1 хвилина, і переходимо до прийняття рішення. Прошу не згадувати жодних прізвищ.

БУРБАК М.Ю. Я хотів би шановному пану, якого дуже поважаю, але розумію, що політика його фракції, змушує його працювати під «темники Медведчука», які передаються з Кремля. Наразі хотів би нагадати, що даним законопроектом передбачаються умови, які надають можливість уряду в бюджеті наступного року збільшити мінімалку до 3200, а регресні виплати шахтарям – з 1300 до 2600. Ось вам сурова правда життя.

А те, що ви там розпинаєтеся, ми розуміємо, хто це проплачує. Спитайте в Онищенко.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте 1 хвилину представнику Мінфіну.

КАПНУС Є.В., заступник міністра фінансів України – керівник апарату. Щиро дякую за слово. Шановні народні депутати! Хотів би зазначити, що даний законопроект, на жаль, не може бути

підтриманий, оскільки передбачені ресурси не є реалістичними. Тому прошу підтримати висновок комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Домбровський. Будь ласка, 1 хвилина.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ №11, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Я хочу звернутися до всіх політичних фракцій і сказати, що я не рекомендую будь-кому із народних депутатів або політиків політизувати питання, пов'язане з погашенням заборгованості заробітної плати перед шахтарями. Це перша теза.

Друга теза. Я хочу подякувати всім фракціям, які розуміють наскільки є складною проблема трансформації і наскільки ці люди потребують за свою працю підтримки.

Третя теза, дуже важлива. Я прошу послухати і врахувати це. Якщо в цьому залі хтось не розуміє, що треба йти назустріч шахтарям, то шахтарі придуть сюди, і тоді дискусія в нас буде інша. Ідеться про заборгованість заробітної плати. Я просив би підтримати. Бо якщо ми порівняємо те, що було п'ять років тому, то це були мільярди, мільярди, мільярди гривень з державного бюджету. Поки що в 2016 році без врахування цього законопроекту, ми використали лише 650-670 мільйонів. Це копійки для того, щоб підтримати державну галузь. Я підкреслюю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви погоджуєтесь з пропозицією, яку озвучив Соболев?

Михайло Бондар. Будь ласка, 30 секунд.

БОНДАР М.Л. Я погоджуюся з пропозицією Єгора Соболева. Хочу сказати, що в законопроекті джерелом пропонується резервний фонд. Ми узгодили пропозицію і міняємо джерело надходжень – податки, збори з тимчасово непідконтрольних територій. Бюджетний комітет відхилив, бо в першій редакції пропонувалося надходження з резервного фонду, а там коштів не вистачає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайняти свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо державної підтримки державних вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції» ([№4744](#)) з урахуванням поправки, яку озвучили Бондар і Соколов. Прошу проголосувати.

«За» – 195.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту №4744 за основу. Прошу проголосувати!

«За» – 244.

Рішення прийнято (*Шум у залі*).

Колеги, я можу поставити пропозицію про прийняття в цілому. Але ж ми її щойно ставили – голосів не було. Давайте проголосуємо за підготовку до другого читання у скорочений строк (*Шум у залі*).

Добре. Ставлю ще раз на голосування пропозицію про прийняття в цілому законопроекту №4744 з урахуванням поправки, яку озвучили Бондар і Соколов.

«За» – 222.

Колеги, я ж вам казав, що голосів немає.

Прошу підтримати пропозицію про підготовку до другого читання законопроекту №4744 у скорочений строк. Прошу проголосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, у нас є десять питань надзвичайно великої ваги, які треба включити до порядку денного сесії. Вони всі є в порядку денному, всі наперед були означені.

Повідомляю, я продовжую засідання Верховної Ради України на 15 хвилин.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо субвенцій на надання пільг та житлових субсидій» ([№5482](#)). Прошу проголосувати. Дуже важливий законопроект.

«За» – 213.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо збільшення обсягу субвенцій місцевим бюджетам» ([№5502](#)). Прошу проголосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про демонополізацію та впровадження ринкових засад функціонування спиртової галузі» ([№5445](#)). Прошу проголосувати.

«За» – 178.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про Український культурний фонд» ([№5491](#)). Прошу проголосувати.

«За» – 209.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення зміни до статті 23 Бюджетного кодексу України щодо бюджетних призначень на забезпечення діяльності Конституційного Суду України» ([№5425](#)). Прошу проголосувати.

«За» – 196.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Постанови «Про заходи захисту національних інтересів, Національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності» ([№5350](#)). Прошу проголосувати.

«За» – 193.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підприємств залізничного транспорту, майно яких розташоване на території проведення антитерористичної операції» ([№5428](#)). Прошу проголосувати. Дуже важливий законопроект.

«За» – 217.

Це вже дуже близько.

Я ще раз поставлю. Колеги, прошу сконцентруватися.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підприємств залізничного транспорту, майно яких розташоване на території проведення антитерористичної операції» (№5428).

«За» – 218.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до пункту 33 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо поширення експерименту з фінансового забезпечення реконструкції, поточного ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення на Івано-Франківську область, Закарпатську область та продовження даного експерименту в інших областях» ([№5222](#)). Прошу проголосувати.

«За» – 189.

Рішення не прийнято

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до додатку №3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо збільшення видатків на виготовлення продукції оборонного призначення» ([№5417](#)). Прошу проголосувати. Рішення важливе для РНБО, Збройних Сил України, для безпеки. Я дуже прошу підтримати. Законопроект оборонний. Тут немає політики.

«За» – 213.

Рішення не прийнято.

Колеги, я ще раз ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо субвенцій на надання пільг та житлових субсидій» ([№5482](#)). Законопроект дуже важливий для прийняття бюджету. Колеги, це останнє голосування. Я прошу підтримати.

«За» – 214.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, це всі питання, які ми змогли розглянути.

Зараз на вимогу фракції Радикальної партії Олега Ляшка та групи «Воля народу» я надаю 1 хвилину Ярославу Москаленку для виголошення заяви. Будь ласка.

МОСКАЛЕНКО Я.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №96, Київська область, самовисуванець). Шановні колеги! У понеділок я був відсутній на засіданні Погоджувальної ради у зв'язку з хворобою. У мене була температура, і я лежав дома і читав книгу видатної української письменниці Ліни Костенко «Записки українського самашедшого», де вона пише про події 2000 року в українському політикумі, називає це все одним висловом «центрифугою ідіотизму». Хочу сказати, що минуло 16 років, а «центрифуга ідіотизму» не пройшла, бо ми забули такі слова, як «культура», «політична культура».

Сьогодні стався інцидент з нашим колегою, головою фракції Радикальної партії Олегом Ляшком. Я хочу публічно вибачитися перед ним з цієї трибуни і за ту дівчину, і за тих людей, які це організували, і зробити перший крок до порозуміння в цьому залі. Було засідання нашої групи, на якому член групи народний депутат Мельничук подав заяву про вихід з неї.

Дякую вам за увагу, і прошу вибачення перед усім залом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ярославе.

Шановні колеги, це був важливий, правильний жест. Я вітаю те, коли ми визнаємо помилки, розуміємо їх.

Сьогодні у нас був дуже важкий день. Ми прийняли дуже важкі відповідальні, важливі для держави рішення. На цьому вечірнє засідання Верховної Ради оголошую закритим. Завтра о 10 годині ми продовжимо нашу роботу.

Дякую, колеги. До побачення.

ЗАЯВИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ ЩОДО ГОЛОСУВАННЯ

До Голови Верховної Ради України **ПАРУБІЯ А.В.** звернувся з заявою народний депутат України **ГОНЧАРЕНКО О.О.** (*загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»*): «Прошу врахувати мій голос «за» в результатах голосування щодо прийняття за основу законопроекту [№5142](#)».